

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A gyakorlati nyomozás tanítása a továbbképző tanfolyamban.

Irtá: *Soltész Imre* csendőrfőhadnagy.

Midőn a továbbképzőtanfolyam létesítésének terve megszületett, azon cél vezérelte az intéző köröket, hogy járőrvezetőink szellemi látköre oly ismeretekkel bővítettessék, melyek a mai modern kor gonosztevőivel szemben felveendő harcához szükségesek.

Minél jobban halad a világ, annál nagyobb furfanggal dolgoznak a gonosztevők, úgy hogy leleplezésükre sikerrel csak azon rendörközveg vállalkozhatik, a ki furfangjaikat, fogásaikat és szokásaikat ismeri.

Különösen szükségük van ezen tudásra a városi csendőröknek, a kiknek működési területén a gonosztevők leleményesebbek és furfangosabbak, mint a vidékiek, de mert a városiak olykor a vidékre is elkalandoznak, s mert idővel a vidéki is ellesi a városiak mesterségét, a községekben szolgálatot teljesítő csendőröknek sem árt ezen ismereteket elsajátítani.

A most létesített továbbképző tanfolyamban már folyik is e téren a kiképzés s hogy sikerrel, azt már az eddig elért eredményből is következtetni lehet.

A hallgatók bámulatos érdeklődéssel hallgatják a gyakorlati nyomozásról folyó előadásokat, s az ismeretek megszerzése után szakértelemmel fejtik meg a gyakorlati életben előforduló bűnügyi problémákat.

Az ismertetés különösen a természetellenes halálesetek, s az öngyilkossági esetek felismerésére, s azok elkövetési eszközeire, a magzatelhajtás, lopás, gyújtogatás, betörés, szóval azon esetekre terjed ki, a melyeknél keresni kell a tettest, s az észleletekből kell megállapítani, hogy mi történt.

Téved, a ki azt hiszi, hogy mindezeket a gyakorlati életből amúgy is ismeri a csendőr. Ezt leginkább az tudja megmondani, a ki a mi legénységünk oktatásával foglalkozik.

Megtörtént, hogy egy-egy ilyen gyakorlati eset fel-
említésénél 40 hallgató közül egy sem tudta megfejteti a kérdést, míg a gyakorlati nyomozás vonatkozó szak-
ismereteinek előadása után még a szellemileg leg-
gyengébb is játszi könnyedséggel fejtette meg az
esetet.

Ime, hogy e tárgyban az érdeklődést felkeltsem, ide iktatok néhány gyakorlati kérdést.

1. Utmentén egy hulla fekszik, kezében egy lazán fogott forgópisztoly van. Hátán a golyó által ütött seb kisebb, míg mellén a seb nagyobb. Mily halálesetre lehet a látottakból következtetni?

2. Egy pénzügyőr kardjával megrágott egy egyént s éértett állítása szerint vágás után a kardot hüvelyébe rejtette. A tettes tagadásban van, s a kard pengéje is a későbbi megvizsgáláskor teljesen tisztának látszik. Mit kell megvizsgálni, hogy a tettes tagadása meggyőzhető legyen?

3. Egy nyavalyatörésben szenvedett ember hullájának megvizsgálásakor a mellen egy seb tátong, kezében egy görcsösen fogott forgópisztoly, mellette egy saját-kezüleg irt levél, melyben az illető az öngyilkosságot előre bejelenti. A hulla arcán varrosodó felhámhorzsolást és egyes helyeken sárgás véraláfutást is lehet látni. Gyanusak-e ezen sérülések, mitől keletkezettek és mikor?

4. Egy vízből kifogott férfi bullája libabőrös és himvesszeje erősen össze van huzódva, mire lehet ebből következtetni és mit abból, ha egy vízből kihuzott caecemő hulláján a köldökzsinórt levágtatlan állapotban megszáradva és erősen összezsugorodva találja?

5. Egy hullának a nyaka beretvéával át van metszve, a vágás nyoma jobbról balra irányulónak látszik, mit következtethetünk ebből és mit kell annak megállapítása végett kipuhatolni, hogy vajjon gyilkosság, avagy öngyilkosság, forog-e fenn?

6. Egy hullának a kabátja és mellénye ki van gombolva és a mellen félre van tolvá, a mell pedig az ingen át van löve. Mit következtethetünk a látottakból?

7. Ön egy ház közelében egy embert lát ólálkodni, ki midőn Önt megpillantja, egy kutyát hívogat. majd Önnek azon ajánlatot teszi, hogy menjen vele a közeli kocsmába egy pohár borra. Mit lehel az ajánlattevő magatartásából következtetni, s mily eljárás követendő?

8. Egy kereskedésben ékszerlopás történt; a vevő bent van az üzletben, s megmotoszáskor az ékszer nála nem található. Az üzletben egy koldus is járt, kinek kalapjába a vevő néhány krajozárt dobott. Ki vihette el a lopott ékszert?

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító,
a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.
Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az
Oeskaei és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.
Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős el-
pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olesón eszközöletnek. Arjegyzék minden hang-
szertől kezdve közzélik. Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.

9. Egy gazdag özvegyasszony reggelinél ül, s egy állítólagos távoli rokon lép be hozzá, kit a nő örömmel fogad és egy csésze kávéval is megkínál. A kivé elfogyasztása után a látogató ráveti magát az asszonyra, megfojtja, kirabolja és észrevétlenül eltávozik. Mi alapon lehet a tettes kilétét megállapítani?

Az utóbbi kérdés megfejtése pl. a következő:

A tettes által megfogatott kávécsésze külső felületét indigóporral be kell hinteni, mire a rajta levő ujjnyomok előtűnnek.

Ezután fel kell venni azon cseléd ujjnyomatát is, ki a csészét esetleg szintén megfoghatta. A csészén levő és a cseléd ujjlenyomatától eltérő ujjlenyomat a tettesé, mely lefényképeztetvén és a gyanúsított egyén ujjlenyomatával összehasonlítva azonosság esetén kétágtelen bizonyítékot képez.

A fennebb leírt kérdések találos rejtelyként tűnnek fel azok előtt, a kik a gyakorlati nyomozás ismereteire oktattva nem lettek, de a továbbképző tanfolyam hallgatói ezeket ma már mosolyogva fejtik meg mint olyanokat, melyek egészen természeteseneknek látszanak.

Külföldön ma már valóságos irodalom fejlődött ki a gyakorlati nyomozás terén. Niceforr-Lindenau, Grosse, Weingart, Hellvig és mások kötetekre menő munkákat irtak a gonosztevők szokásairól, felfangjairól, lélektanáról, s az osztrák csendőröknek rendez tankönyvük is van a gyakorlati nyomozásról.

Nálunk sajnos egy régi Endrődy-féle fordításon kívül e téren semmi sem áll rendelkezésünkre.

De a mi késik, nem mulik. A jég meg van törve, a haladás korszaka nálunk is beköszöntött. A külföldi jelek szakismereteit nálunk is lehet értékesíteni, mert elvégre a gyilkosság lopás stb. ott és csak oly módon hajtatik végre mint itt nálunk.

Az ismeretek tárházát bővíti azon életre való intézkedés is, hogy minden nevezetesebb bűneset sikeresebb kiderítéséről az országban, a tanfolyamparancsnokság a tényvázlat beküldésével tájékoztatva lesz.

Elismeréssel adóztak ezen reformnak a tanulmányutjuk közben hozzánk is betért osztrák csendőrtisztek. A kiknek be kellett ösmerniök, hogy a mi csendőrségünk a kiképzés terén bámulatos módon haladt.

A mai bűnvádi perrendtartás keretén belül ma már nem is dolgozhatik más eszközzel a nyomozó rendőrök, mint tapasztalattal, leleményességgel, szöval észszel, mert a régi erőszakos, vallatási rendszer csillaga már rég letűnt.

Meg kell említenem, hogy legénységünk a mai modern kriminalistika minden jeles eszközét használni tudja a nyomozás érdekében. Így a többi között tanul fényképezni, értékesíteni tudja a dactyloskopiát, tud nyomokról felvételeket, helyszínről rajzokat készíteni, sőt hiszem, hogy közel van az az idő is, midőn a táv-

íratásnak Németországban a rendőrség által használt módszerét is meg fogja tanulni.

A tanúkérdézkor nagy előnyére és hasznára lesz a *ghorsírászat* is, melyet a tanfolyam egyik kiváló tanára ad elő.

A kételkedők hihetetlennek tartanak, hogy zöld asztalnál a gyakorlati nyomozás ismereteire valakit tanítani lehet, pedig a dolog lehetséges.

Hiszen nézzük meg, hogy az eddigi tudásunk min alapszik? Szóbagyományon, jeles művekből szerzett ismeretekben s hírlapi leírásokon. A személyesen szerzett tapasztalat az összismereteknek csak igen kis százaléka. A nevezetesebb esetekről rendszerint a hírlaphól értesülünk, ott olvaszuk a tettes leleplezését s néhány sor betűn fordul meg az egész rejtelmes bűntény nyitja.

Hány óraön és meddig kellene különben egy csendőrnek szolgálnia, hogy minden bűneset kiderítésének módját tapasztalatból megtanulja? Talán két-három emberöltő sem volna elég erre.

Avagy talán a mai modern kor technikai vívmányai megszülettek volna, ha a mai kor mérnökei, vegyészei stb. az előleges ismereteket és tapasztalatokat s a kísérletek eddigi eredményét szóbagyományban örökölték volna, avagy minden technikusanak az alapkísérleteket magától kellene kisűtnie, míg fokozatosan haladva feltalálna talán a puskaport is?

Eddigi ismereteinket, tapasztalatainkat, rendszerbe, egész tudományos könyvbe kell foglalnunk, hogy utódaink azokat olvasva tovább építsenek s lépést tudjanak tartani a modern kor gonosztevőivel, a kik a leggyafurtabb dolgokat eszelik ki, hogy bűnös kísérleteik sikerüljenek és rajta ne veszítsenek.

A gyakorlati nyomozás tanítását nagyban elő fogja segíteni egy létesítendő országos bűntügyi muzeum is, hol a szemléltető oktatás révén az előadás érthetőbb s tudnivalóink, különösen a bűncselekmény elkövetési eszközéről könnyebben elsajátíthatók lesznek. Ennek létesítése pedig nehézségekbe nem fog ütközni, mert a hűntető novella kapcsán annak is megadták a módját, hogy az ilyen muzeumba való tárgyak hogyan szerezhetők meg.

Ha a mi legénységünk anyagán végig tekintünk, azt tapasztaljuk, hogy az ilyen ismeretek nagyon is ráférnek. A jelentkezők nagy része polgári életben szegény földmivós volt s mint ilyenek nem állott módjában ujságot jártni és olvasgatni, magasabb iskolákba járni, hol chemiát, fizikát, boncztant tanult volna, mert ha kitanulhatott volna, valószínűleg orvos, vegyész vagy mérnök és nem csendőr lett volna belőle.

A csendőriskolában az első kiképzésakor, de még azután is, annyi röngeteg törvényt s szabályt kell megtanulnia, míg a nyomozásba járótársa kísérelében hozzáfoghat, hogy éveken át szó som lehet arról, hogy

A legjobb órák,

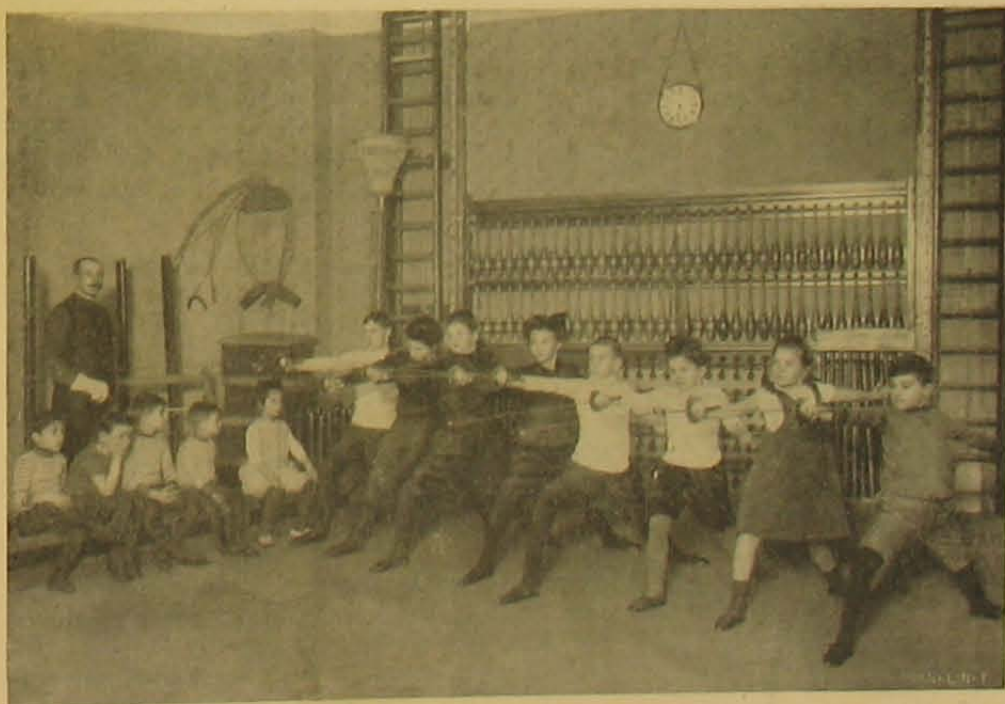
legszellőbb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi Jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden,
Javitások 5 évi Jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Állj!

Rajta!

Gyermekek vívó- és tornaiskolája.

a gyakorlati nyomozás terén annyira gyarapodjanak ismeretei, hogy a köznapinál valamivel különlegesebb bűneset nyomozásához magától hozzá tudjon fogni.

A járőrvezetői tanfolyam hallgatása közelebb hozza őket azon időhöz, a mikor már mint önálló nyomozók érvényesülni tudnak, egy tanfolyamot végzett csendőr legalább is annyi gyakorlati tapasztalat és egyéb ismerettel gazdagodva hagyja el az iskolát, mintha ezen tanfolyam nélkül 15—20 évet töltött volna kint a gyakorlati életben.

A továbbképző tanfolyam előnyeit csak ez irányban kíséreltem megvilágítani, de ez is elegendő ahhoz, hogy ezekből a tanfolyam értékét és fontosságát megértve, az iskola felállításának tervezőit és létesítőit már most a próbaév kezdetén szívünk egész melegevel üdvözölhessük.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A kutya mint nyomozósegéd.

Irta: Szentmiklósi László őrsvezető.

A Csendőrségi Lapok басábjain már többször volt szó arról, hogy a csendőrségi őrsöknek a bűnügyi nyomozásoknál felhasználható idomított kutyákkal való ellátása a közbiztonsági szolgálatra mily előnyös volna.

Abban a jó reményben, hogy ez ügyben esetleg folyamatban levő intézkedéseket valamivel közelebb vihetem a megvalósulás felé, az alábbiakban azt óhajtom bizonyítani, hogy egy jól idomított kutya a bűnügyi nyomozásoknál tényleg igen jó szolgálatot tehet.

Az 1904. év elején Zsadányban az őrs székhelyén és a közvetlen szomszédságában lévő Csány községben a betöréses lopások ugyszólván napirenden voltak. A tettesek nem voltak valami válogatóságok. Fűszer-, vegyeskereskedések, mézszárszékek vagy magánházakban semmi különbséget nem tettek. Betörték mindeme helyre s élelmi és élvezeti cikkekét és ruhaneműeket vittek el. Az őrs legénysége a tettesek kézrekerítése céljából mindent elkövetett, de daczára a legszorgosabb nyomozás és a helybeli kir. járásbiróságtól kieszközölt felhívás alapján az összes gyanus helyeken tartott házkutatásoknak, eljárása jó ideig teljesen eredménytelen volt. Közben a kiderítetlen esetek száma már nagyon felszaporodott, mi pedig, bár nagyon resteltük a dolgot, semmiképen sem tudtuk a működő tolvajbandát kideríteni és garázdálkodásaikat megakadályozni. Bűnjeleket vagy más, eredményre vezető nyomokat felderíteni nem tudtunk, mindössze annyit állapíthattunk meg, hogy a mely községben a szomszéd községbeli zenész cigányok zenéltek, rendszeren azon éjjel és ott történt a betörés; az ez irányban történt nyomozás azonban eredménytelen volt, mert mindannyiszor igazolták, hogy a cigányok onnan csak

világos reggel mentek baza, hozzátartozóikra pedig nem tudtunk ráderíteni semmit.

Később egy éjjel id. Bartók Pál kamrájának falát kiásták és onnan négy darab sonkát két oldal szalonát és félzsák lisztet elloptak.

Ez ügyben nyomozva, a helyszínébe mintegy tíz lépés távolságra elszórt lisztet találtunk s abban az irányban tovább haladva, a mint egy-két kilométer távolságra lévő erdő széle mellett ismét találtam lisztet elszórva. Itt már azzal az eshetőséggel is kezdtem foglalkozni, hogy bizonyára az erdőbe vitték a tettesek a lopott tárgyakat és ott helyezték el. Ezt közöltem járőrtársammal és az erdőt részben átkutattuk, de eredménytelenül, mert semmit sem sikerült felfedeznünk.

Már-már csüggedtem az eredmény elérésének lehetőségében, midőn eszembe jutott, hogy az onnan nem messze lakó kincstári erdőörnek jól kiidomított vadász-kutyáit, melyek között vizsla és véreb egyarányban voltak, kellene igénybe venni. Ezt járőrtársammal közölve, elmentünk az erdőörhöz, a ki készségesen azonnal velünk jött és a kutyáit is elhozta arra a helyre, hol a lisztnyom volt. Ott a kutyának megmutatta a nyomot s a kutya szimatot véve, széjjelnézett s ezután az orrát a föld közelébe tartva, egyenesen a hegyoldalnak tartott és egy bokor mellett megállt és ott kaparni kezdett, majd hozzánk futott és ismét vissza a bokorhoz. Oda évre, a falevelekkel és kövekkel behintett helyet megbolygattuk és legnagyobb meglepetésünkre a frissen ásott föld alatt két zsákban különféle lopott tárgyakat találtunk, a melyek a már említett lopásokból származtak.

A felfedezett ásatást gondosan ismét visszatakartuk és az erdőört a legnagyobb titoktartásra intve, a cigányokhoz mentünk azon célból, hogy megnézzem otthon vannak-e? Onnan pedig baza indultunk, hogy a ozigányok lássák, hogy baza mentünk abban a biztos reményben, hogy ha látják, hogy baza mentünk, éjjel minden bizonynyal elmennek a lopott és elrejtett tárgyakért. A vacsora elköltése után járőrtársammal kerülő uton a már jelzett helyre visszamentünk s attól 5—6 lépés távolságra én egyik, társam pedig egy másik bokorban figyelő állást foglaltunk el olyformán, hogy ha a tettesek eljönnek, a meglepetés olyan legyen, hogy a menekülésre vagy ellenállásra ne is gondolhassanak.

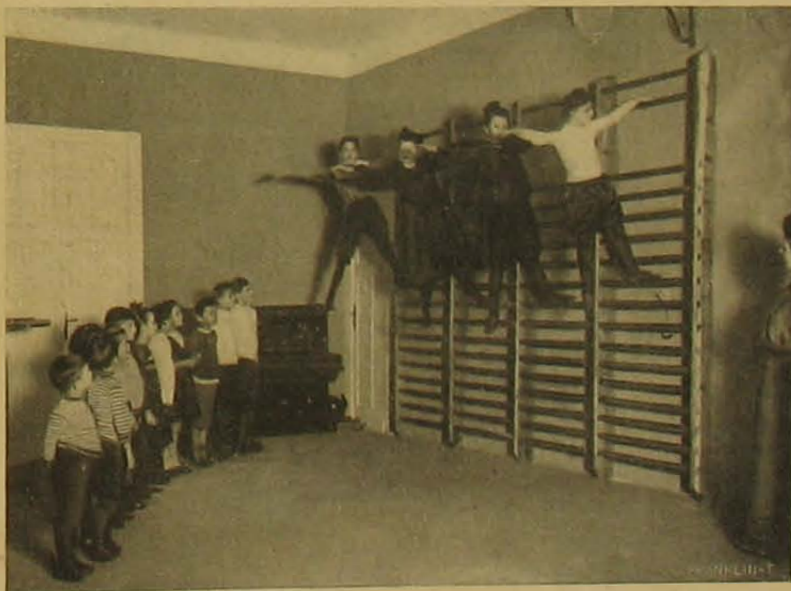
Éjjel 12 és 1 óra közötti időben két alak közeledett felénk ozigányul beszélve, a mit én s járőrtársam is azonnal észrevettünk és a mint a helyszínére érve a köveket és faleveleket kezdték kikaparni és a földben volt zsákokat kiemelni igyekeztek, az előbb történt megállapodáshoz képest oda ugrottunk és a törvény nevében leülést parancsoltam. A ozigányok, a kik nem voltak erre elkészülve, meglepetésükben azonnal leültek; és csak akkor jutottak szóhoz, a mikor már mind a

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Árja K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Vívó leánykák.

Tornagyakorlat

Gyermekek vívó- és tornaiskolája.

kettő összebilincselve és füzőlánczczal összekötve volt. Ezen művelet ugyeszólván pár pillanat alatt történt. Aztán a lopott tárgyakat hátukra adva, bekisértük őket az őrsre. Már a bilincselésnél felismertem a két Horváth zenészt az elfogottakban, a kik kísérés közben beismerték, hogy míg ők és atyjuk, id. Horváth Ferencz egyik vagy másik községben a mulatságon zenéltek és azt is tudták, hogy kik lesznek ott jelen, az erről értesített kozsátartozóik az előre kiszemelt helyekre betörttek és a lopott tárgyakat a község mellett lévő füzesben rejtették el és csakis akkor szedték elő onnan, mikor náluk megfordultunk s így biztosak voltak abban, hogy náluk többé nem keressük. Atyjukat, őreparancsnokom intézkedése folytán, még ugyanazon éjjel egy másik járőr az őrsre bekísérte, hol mind a három tettes beismerte a betöréses lopások elkövetését s a még náluk levő, lopásból származó tárgyakat előadták, a melyeket velők együtt másnap a helyi kir. járásbirósághoz beezállítottuk. Közülök a két ifjabb Horváth 4 és fél évi, míg atyjuk 3 és fél évi fegyházat kapott.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A sörről.

A sör az ós időkben jobban el volt terjedve, mint jelenleg. Herodot a sör bölcsőjének Egyiptomot, feltalálójának pedig magát Osirist említi. Minthogy szőlők nem voltak, kárpótlásul az «árpabor» készítésére tanítá őket. Egyptom Münchenje Pelusium, az ország kulcsa volt. A pelusiumi sörös kancsók mellett épen oly nélkülözhetlen ingerlőszer volt a sárgarépa — Columella szerint — mint ma Münchenben a retek. Strabo idejében ezen «árpa-bort» nagy mennyiségben fogyasztották Alexandria lakói. Aethiopiában már akkor ismert volt ama részegítő ital, melyet még ma is kölesből és árpából készítenek. Szciziliai Diodor Dionysost, a bor feltalálóját, tartja a sör feltalálójának is. Vajjon az egyptomiak söre hasonlított-e a miénkhez, nagyon kétséges.

Ismerték a sört a pbyrgiaiak és thrákok is, már Archilochos leírja «bryton»-ukat, melyet árpából és konyze nevű növényből főznek. Az armeniaiak (örmények) erős részegítő itallal bírtak, melyről Xenophon Anabasiában beszéli, hogy koraókból szalmaszállal szitták az árpa levét.*

Dio Cassius az Illyrieket, Pannonokat és Dalmatákat a legnyomorultabbak közé sorolja, mert sem olajt, sem bort nem termelnek, a kölest és árpát pedig nemcsak eszik, hanem «sabaja» vagy «sabajum» név alatt isszák is! A Pannoniából származott Valons császár Chalcedont ostromolván, a városbeliektől «Sabajarius»-nak csufoltatott, mert sabaja, Ammianus magyarázata szerint, Illyriában a szegények által használt ital volt, melyet azok árpából, «ezt folyadékká változtatván,» készítenek.

Spanyolországé a dicsőség, hogy módot lelt a sörnek tartósságot kölcsönözni. De nem a komlót használták.

Orosius említi egy «enyhe nedv»-et, melynek a csipős ist és a részegítő erőt tulajdonítja. A malátát már ismerték, mint Orosius írja: «a sör tüzes erejét, melyet Ceria vagy Celia-nak hívnak, megnedvesített gabona csipősiből ébresztik». A sör nevezetes szerepet játszik Spanyolország régi történetében. Numantia hős védői kitörésre készülvén, mielőtt kimentek — Florus szerint halott-tort készítenek, hol bátorságukat és erejüket sör által fokozták.

A római irtóztott a sörtől; íróik szakadatlan gúnnyal üldözik. Különösen kitűnt e tekintetben Plinius, a római természetbúvár. «Nyugat népei is részegeseek — mondja természetrajzában — s megnedvesített gabonával idézik elő. Gallia- és Hispaniában különféle nemek fordulnak elő, de a készítés módja ugyanaz. . . . Ezt tisztán isszák, nem gyöngitik kiverés által, mint a bort!»

Még világosabban kitűnteti megvetését egy másik helyen, hol előadja, mint alkalmazzák a sör habját arczuk szépítésére. «Mert mi magát az italt illeti — folytatja — jobb, ha a bor leírására megyünk át.» Julia-nus, a hitehagyott, gúnnya még csipősebb. A rómaiak, úgy látszik, egyáltalában megvetették a sör élvezetét, mert Plinius a bort tartja azon italnak, «melyért az emberiség hálát adhat, mert az szomjunkat eloltja.»

De már az ó-korban is voltak pártfogói. Athenaeus mondja pl.: «kik árpabort issznak, oly vidámakká lesznek, hogy énekelnek, sőt tánczolnak is és mindazt teszik, mit bortól ittasokon észrevehetünk.» — A héberék Egyptomban megismerkedvén vele, visszatérve Chanaanba, melyben «tej és méz folyott» és bor is bőségesen termelt, bizony a sört is folytatták. S valamint ma is oly országokban, hol bor terem, a sör mindig jobban terjeszkedik, úgy az ó-korban is hasonló mérvben terjedett. Görögországban nagyon el lehetett terjedve, mert Aristoteles a sörtől ittasultakon meglepő észleleteket tőn. «A többi szeszese italoktól megrészegültek — írja ő — minden oldalra dőlnek, jobbra ép úgy mint balra, előre és hátra. De azok, kik részegységüket sörből merítették, az esésben csak hátra és hanyatt dőlnek.»

Vergilius Maro mondja a Scythákról vagyis Észak-Európa népeiről, hogy ezek bor helyett erjedt italt használnak. Leginkább el lehetett terjedve a germánok között, kik — Tacitus* szerint — éjjel-nappal dözöltek, sőt politikai ügyeiket is a sörös kancsók mellett végezték. A régiek söre valószínűleg különbözött a miénktől, annyi bizonyos, hogy komlót nem tettek bele, mely úgy látszik, csak a népvándorlások alatt jött Keletről Germániába, s csakugyan a germánok voltak az elsők, kik a komlót sörfőzésre alkalmazták. Egy Pipin idejéből (768.) való okmány említi először a komlót. Abelard apát (822.) a corveyi kolostor molnárait fölmenti a komló termelésétől. Szent Hildegardis rupertsbergi apátnő 1079-ben kelt oklevelében a komlót, mint a sör pótszere, említették. A sörfőzés mestersége a kolostorokból terjedt szét lassankint, különösen Bajorország- és Alsó-szászországban. Nürnberg német birodalmi város 1290. elrendeli az árpa használatát, míg a zab, rozs és búza alkalmazását eltiltja.

Németország nem csupán az első, hanem sokáig az egyedüli tartomány is volt, hol a sört komlóval főzték. Ezért csakhamar túlsúlyra emelkedett a külföld termé-

* Xenophon «Anabasis» 4. könyv. V. feje. 26—27.

* Tacitus «Germania» cap. XXIII.

A magyar királyi osondórség szilveszteréig!
Minden esendő, ki órá, órszer, gramfont vagy bármily más czikkeltakar vásárolni, nálam következzék bármelyik: 40 kor.-ig havi 4—3 kor., 40 kor.-ig havi 3—2 kor., 80 kor.-ig havi 7—8 kor., 100 kor.-ig havi 9—10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felül egyezség szerint. Az órákat 10 évi föttállás, feltételek tisztességes kiszolgálás. — 1 gramfont kitűnő kivitelű, 20 darabba 10 nagy dupla lómezzel, 100 lórel, portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél szivesen hátraz járunk, mintán évi bérletjárom van. Kéjező árjegyzéket.

Brueker Győző Nándor és Tsa
magyar műórák és műótvés
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

Gyermekek vivó- és tornaiskolája. — Gyakorlat botokkal.

nyei fölött, mi nemsokára annak nagymérvű kivitelében nyilvánult. Az egész középkoron át a német sör virágzású korát élte; a sörfőzők czébe a többiek előtt nagy tekintélyben állott; egyike volt a legjövendőbb foglalkozásoknak. A sörfőzők ép úgy meggazdagodtak, mint napjainkban. A sörfőzők czéhei a 14. században alakultak, védőül a meszeszerű Gambrius vagy Gambrius királyt választották, ki, a monda szerint, Kr. sz. előtt 1200 évvel a sört feltalálta és vele Brabant tartományt boldoggá tette.

Ászok-sört már a XIII. század óta főznek Németországban; birre először is Északnémetország söre vergődött, mely már a XI. és XII. században Lübeck- és Stettinből messze vitették a tengeren, főleg pedig Angliába. Legnagyobb sörfőzőház 1390. Zittau városában volt, melynek rézüstjében egyszerre tíz akó sört lebegett megfőzni. A bajor sör jó híre még a 15. századból származik; előbb 1492. találta fel Mumme Keresztély Braunschweigben a róla nevezett biere sört, melyet egész Indiáig elszállítottak.

Dicsőség volt valamely városra nézve, ha benne jó s erős sört főztek, de azt nem nevezték el a város nevére, hanem különös gúnynevekkel illették leginkább sajtósaik szerint. Czifránál-czifrább elnevezések fordulnak elő melyek igen érdekesek, néhányat említek csak: Delitzschben készült a »tehenfark«, mely tisztelőit mozgékonyakká és bizogókká tette; Styritzben főzték a »béke és egyesség«-et, Stadenben a »kandur-t, (mert annak fejében, ki belőle sokat ivott, másnap reggel kandurként kapart), ezeken kívül még igen sok fordul elő, miket helyesen lefordítani bizony nem lehet.

Némelyek igen elhíresültek, így a boroszlói »ürü«,

mely a meghízást hatalmasan elősegíté. Róla mondja az erfurti jogtudor Knauss Henrik 1573. megjelent művében, hogy a ki azt állandóan használja, keveset eszik, mert a sörből eszik és iszik; ez kövérekké teszi az embereket. Nagy pártfogásban részesült Németországban az édes »Broihabn«, így nevezetve feltalálója, Broihabn lordról, ki Hannoverban 1526. a hamburgi sört akarva utánozni egy új nemet talált fel.

Egyébiránt a középkor, mint vidám kor volt ismeretes, a kávé, csokoládé, thea még ismeretlenek lévén, a sört karolták tehát fel e korszak derék polgárai, melyet azután roppant mennyiségben fogyasztottak el. A legkisebb város is számos sörfőzőházzal bírt, sok helyen pedig, mint Erfurtban, a polgárok mindannyian bírtak sörfőzési joggal, főzték a kolostorokban és falvakban.

A középkori német sörök koronája volt az eimbecki. Mily becsben állott ez, mutatja ama körülmény, hogy Erich, Braunschweig hercege. Luther Mártonnak, a wormsai birodalmi gyűlés után, tisztelete jeléül, csak egyetlen egy palaczk eimbecki sört küldött.

Luther korában is ép úgy, mint napjainkban, sok pausz volt a sörfőzőkre. De e »régijó idők«-ben ugyan csak kikelt ellenük a nevezetes reformátor. »A ki először sört főzött, ille fuit pestis Germaniae. Nem csoda, ha drágaság van az országban; a gabona legnagyobb részét, t. i. a zabot, a lovak eszik meg, a másik részt a parasztok és polgárok isszák meg a sörben... Kértem az Istent, hogy tegyen tönkre minden sörfőzőházat.«

Másutt pedig: »Sokszor megátkoztam az első sörfőzőt. A sörfőzéssel annyi árpát pazarolnak el, hogy azzal egész Németországot el lehetne tartani. Vinum est donatio Dei, cerevisia traditio humana!*

A mindennapi kenyérről fontosabb a háziasszonynak a jó kenyér. — Jó, izletes, zamatos, erős és szindus kávékat csak a Valódi PATRIA pótkávéval lehet főzni. A Valódi PATRIA pótkávé a legjobb nyersterményekből a leg gondosabban készült és előnye, hogy igen kiadós, nem savanyodik meg, így a fűszert igyon ódon, tehát megtakarítja érbetét el a cukorral. Bevásárlásánál csak az igaz szinmagyar Valódi PATRIA Pótkávé, mely minden üzletben kapható és több első díjjal lett kitüntetve.

itt Budapesten báró Proff-Kocsárdné a vivóiskolájában leánynövendékek oktatását, a hol a lányok nemesak egymással, hanem fiukkal is tanulnak vivni s mint a jelen számunkban közölt képeken látható, egészen jól forgatják a kardot.

S bizonyos, hogy ha a főzőkanál kezeléséhez és a házi teendők elsajátításához ilyen ambícióval és ügyességgel fognak hozzá, nemcsak hogy jó, gondos, ügyes feleség lesz belőlök, hanem, mint kitauult vivők, egyes papucsbős férjek védelmére való sikraszülléstől sem fognak visszariadni.

HIREK.

Szakaszok decentralizálása. Az egyes szárnyak székhelyein centralizálva levő szakaszok decentralizálása a közbiztonsági szolgálat intenzívebb kezelése érdekében kívánatosnak bizonyulván, a belügyminiszter — a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg — elrendelte, hogy az I. számú csendőrkerület kolozsvári 2. szakasza Bánfubunyadra, a dési 2. szakasza Betlenbe; a II. számú osendőrkerület temesvári 2. szakasza Verseczre, a lugosi 2. szakasza Resiczabányára; a III. számú csendőrkerület szolnoki 2. szakasza Kisujszállásra; a IV. számú osendőrkerület eperjesi 2. szakasza Bártfára, a máramarosszigeti 2. szakasza Husztra, az ungvári 2. szakasza Nagybereznára, a sátoraljujhelyi 2. szakasza Szerencsre; az V. számú csendőrkerület pozsonyi 2. szakasza Nagy-szombatba, a trencséni 2. szakasza Zsolnára, a nyitrai 2. szakasza Szeniczre; a VI. számú csendőrkerület székesfehérvári 2. szakasza Sárbogárdra, a szombathelyi 2. szakasza Körmendre, a kaposvári 2. szakasza Marczaliba, a kaposvári 3. szakasza Szigetvárra; a VII. számú csendőrkerület nagyszombati 2. szakasza Szászsebesre; a VIII. számú csendőrkerület debreczeni 2. szakasza Orosházára, a nyiregyházi 2. szakasza Kisvárdára, a nagyváradai 2. szakasza Berettyóújfaluba, a nagyváradai 3. szakasza Székelybidra, az aradi 2. szakasza Kisjenőre, végül az aradi 3. szakasza pedig Borosjenőre áthelyeztessenek.

Leégett különítmény. A fehérmegyei Százbalombatta községben felállított különítmény laktanyáján a tetőzete, november 27-én éjjel ismeretlen okból kigyuladván, leégett. Kincstári vagy magántárgyakban kár nem esett.

Csendőrök megtámadtatása. Kasléder János felsőszálláspataki őrsbeli csendőrt, a hunyadmegyei Felsőszálláspatakon, november 24-én este 9 órakor, szolgálaton kívül, Tyira János, Tyira László, Tyira Lázár és Bál István felsőszálláspataki lakosok karókkal megtámadták és rajta 14 napi gyógytartamot igénylő testi sértést okoztak. Kasléder csendőr támadói ellen kardjával védekezett s azok közül Tyira Lászlót súlyosan megsebesítette. A csendőrség iránt gyűlölettel viselkedő községi lakosság megfélemezésére, az őrs ideiglenesen négy fővel megerősítették.

Bagosi Imre lekenczei őrsbeli csendőr ez. őrsvezetőt, a beszerce-naszódmegyei Lekenczén, november 26-án éjjel a kaszinóhelyiségben szóváltásból kifolyólag Todt János, Hanek János és Gillig Mihály lekenczei lakosok megtámadták és tétleg bántalmazták. Bagosi ez. őrsvezető támadói ellen kardját használta s azzal két előbbit súlyosan, utóbbit pedig könnyen megsebesítette. Bagosi ez. őrsvezetőt a bántalmaztatás következtében nyolcz nap alatt gyógyuló sértést szenvedett.

Ádámovics Márk csendőrt, november 28-án a krassószőrénymegyei Pojén községben. Furdui Péter és Furdui Ávrám szintén megtámadták és rajta nyolcz napon belül gyógyuló testi sértést ejtettek. Ádámovics csendőr támadói ellen kardjával védekezett s mindkettőjüket súlyosan megsebesítette.

Ellenszegülés. Kelemen János őrmester, november 28-án este 10 órakor, a veszprémmegyei Szentgálon Somogyi Károly ellenszegülővel szemben, annak súlyos sérülésével végződő kardfegyvert használt, mely alkalommal Kelemen őrmester is könnyűi sérülést szenvedett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Angol iskolák. Az angol iskolákban az etoni, harrowi, winchesteri, rugbyi, westminsteri és shrewsburyi hires iskolákban a nevelés munkájának nagy részét maguk a tanítványok végzik. A két felső osztály növendékei felügyelnek az alsóbb osztálybeliekre. Az idősebbek joga és kötelessége, hogy büntessenek és nemcsak kimondják, hanem végre is bajtják a kimondott ítéletet. A büntetések túlnyomó része testi fenyíték. Kissé furcsán hangzik, mert mi nem vagyunk ehhez hozzászokva, de Angliában senki sem ütközik meg rajta, mert a testi fenyíték az iskolákban úgyszólván tradíció és ősrégi nevelési rendszer maradványa. Testi fenyítéssel büntetik a növendékeket hazugság, rézegeskedés, dohányzás és éjszakai kalandok miatt. A büntetés végrebajtásánál négy idősebb diák van jelen; ma már ezek a büntetések nem durvák és kegyetlenek s inkább morális célszaktak, semmint hogy testi fájdalmakat idézzenek elő. Anglián kívül talán sehol sem túrnék el a diákok, hogy idősebb diáktársaik hatalmat gyakoroljanak felettük.

De az angol iskolai életben több ilyen furcsaság divatozik. Ott van például a «fag» intézménye. Ez abban áll, hogy a három alsó osztály növendékei valóságban inasai, szolgálói a két felső osztály növendékeinek. Minden felsőosztályosnak egy-két apród áll a rendelkezésére. Ezek szolgálják ki «uraikat» az asztalnál, ők vetik meg ágyaikat és más szolgálatokat is végeznek. A kis «fag»-nak a társadalmi rangjára egyáltalában nincsenek tekintettel. Nem ritkán hercegi, sőt királyi család sarja is a borbély fiának lesz a szolgálójává és urával szemben vak engedelmességre van szorítva.

Rabló a bálteremben. Amerikában, Chicago közelében táncmulatságot rendezett a «Beverly County Club». A bálterem félelmes jelenetnek lett a színhelye. Éjfél-tájban, a mikor a tánczolás kedv elérte a tetőpontját és mindenki fesztelen hangulatban volt, a sokaságban hirtelen előtűnt egy álarozos férfinak az alakja; mind a két kezében pisztolylyal. Az idegen parancsolóan kiáltott valamit, a zene elhallgatott, a tánczoló párok megálltak, majd leirhatatlan ijedelemre két pisztolylövés dördült el. A pisztolyos ember felszólította a szórakozó közönség egyik férfitagját, hogy a jelenlevőktől szedjeseorjában el a pénzeket és az ékszereket, a mi meg is történt. A bandita már el akart távozni a zsákmánnyal, a mikor észrevétlen betoppaut egy rendőr és bálterem rátámadt a rablóra. Izgalmas küzdelem támadt, a minek láttára a tánczosoknak is megjött a bátorsága és agresszivekké váltak, de a bandita kiszabadult a soka-dalomból, két ellenfelét megsebesítette és zsákmányát otthagya, sikerült kiillannia a bálteremből. A rablót üldözőbe vették, azonban a legnagyobb fáradozással sem tudták kézrekeríteni.

BUTOR

kézpénzsért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenképp általánosan megérthető legyen s így a felesleges kérdőjeleknek eleje vétsék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Nőstulndó. Előterjesztheti, de az nincs befolyással az engedély megadására, mert egy oly tőkéről van szó, a mely csak 15 év múlva megy át az On tulajdonába a jelenlegi anyagi helyzetén semmit sem segít.

Vitakozó. A megkezdés napja mérvadó. Például ha valaki nyolca napi szabadságát a hó 1-én kezdi meg, akkor 8-án éjjel 12 órára be kell vonulnia.

B. L. Bucsecs. A bevonulás napjától kezdődőleg egész a szabadságoltatásáig, a szabadságoltatás napját is számlálva.

Három rózsá. Olvassa el csak figyelmesen azt a rendeletet, világosan meg van mondva benne minden.

19. Dárda. Csak királyi kegyelem útján számítható be.

Máros mentén. 1. Attól függ, hogy a csapatnál mennyi ideig szolgált. Ha négy évi csendőrségi és a csapatnál eltöltött időjével együtt ötnél több beszámítható szolgálati év van, akkor két évi, elleneben azonban csak egy évi zsoldjának megfelelő végkielégítésre van igénye. 2. A rangban idősebb.

Viola. 1. Nem. 2. Mint csendőr. 3. A kerületi parancsnokságtól függ.

1878. Semmi.

1900. Fenntartási pótlék jelenleg csak a kerületen belül s nem örsönként hiányzó létszám szerint folyósíttatik.

Lacivilite. 1. & 2. Még nem tudni. 3. Aligha, még nincs róla szó.

Hamis jelige. Sorainak helyet nem adhatunk.

K. F. öm. Czernya. Semmi egyéb, mint hangulatkeltés, tájfestés. Lidérczek nem voltak és nincsenek. Régebbi időkben a pokolbeli szellemet, a gonosz lelket, az ördögöt értették alatta. Főleg a boszorkányperekben s olyan formájú madárnak tartották, mint egy iromba (tarka) tyúk, a mely az alvó ember vérért szítja. Már Könyves Kálmán király (1095—1116) egy törvény-cikkben kimondotta, hogy «a lidérczek (vagyis ama fojtogató vérszívó, vampírféle lények) ellen, minthogy nincsenek, semmiféle keresztet ne legyen. Lidérczfőnyt még ma is ismernek s azonos a bolygó-tűzzel, a melyet gyakran mocsaras tájakon lehet látni, a mikor a mocsárgázok égnek, világítanak. A lidércnyomás, a mely vérmes embereket bőséges vacsora után szokott féltelomban megkínózni, általánosan ismert.

19—20. A kereszténység kezdetével a XIII. század elejéig mindenki azt a nevet viselte, melyet a keresztelésnél kapott. Ekkor úgy hazánkban, mint egyebütt az előkelő nemes birtokos osztály várai, birtokai után kezdte a vezetőknév felvételét, a polgári és jobbágyi osztály azonban csak a XIV. század vége felé kezdett vezetőknévet szórványosan használni. A XVI. században azonban az államok nyilvános elismerésével a vezetőknév felvételét és használatát már kötelezővé tették. Erre az időre csak a vezetőknév általános használatát.

128392 V. b. 1909.

M. kir. belügyminiszter.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A brassói csendőrlaktanya és tiszti pavillon felépítésével kapcsolatos építőmunkák biztosítására a következő feltételek mellett nyilvános versenyárgyalást hirdettek.

1. Versenyárgyalás alá kerülnek a következő munka-

nemek: I. föld-, kőműves- és elhelyezőmunka, II. vas- munka, III. műkőmunka, IV. ácsmunka, V. tetőfedő- munka, VI. bádógosmunka, VII. amerikai padló, VIII. cementáru és burkolati munka, IX., X., XI. asztalos-, lakatos- és mázoló munka, XII. redőnymunka, XIII. ablakponyvák, XIV. üvegmunka, XV. kályhásmunka, XVI. szobafestőmunka, XVII. csempelapburkolat, XVIII. villámhárító berendezés, XIX. vízvezeték, csatornázás, és gázvilágítás berendezési munkára.

2. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipara gyakorlására hatósági engedéllyel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő ipari munkálatok teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már az ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

3. Ajánlat tehető az összes munkákra és munkanemenkiül külön-külön is, de csak a két épületre együttesen.

4. Az ajánlatok peoséttel lezárt borítékban, 1 koronás bélyeggel ellátva és szabályszerűen kiállítva: «Ajánlat a brassói csendőrlaktanya és tiszti pavillon építési munkálataira» felirattal ellátva legkésőbb folyó évi december hó 21-ig nyújtandók be Brassóban a VII. számú csendőr kerületi parancsnoksághoz.

Az ajánlatok ugyanezen napon, ugyanott d. e. 11 órakor fognak fölbontatni.

5. Csakis azok az ajánlatok vétetnek figyelembe, a melyek a rendelkezésre bocsátott nyomtatványok felhasználásával, az egységáruk és végösszegek pontos beírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adattak be; később vagy távirati uton érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. Bánatpénzül 250.000 korona ajánlati összegig, annak 5%-a, az ajánlati összegnek ezen felül eső része után pedig utóbbinak 2%-a az ajánlat benyújtása előtt a versenyárgyalási hirdetmény számára való hivatkozással a brassói m. kir. adóhivatalnál vagy bármely állampénztárnál a szerződési általános feltételek 5. §-a szerint letétbe helyezendő és az erről szóló eredeti nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata az ajánlathoz csatolandó.

7. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötve maradnak.

8. A munkálatokra vonatkozó általános és részletes feltételek és a tervek a már nevezett csendőrkerületi parancsnokságnál Brassóban vagy a m. kir. csendőrségi felszerelési anyagraktárnál (Budapesten, csendőrlaktanya I. ker. külső nagy körut) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott fognak a munkakivonatok munkanemenki 1 korona, az ajánlati lapok pedig 30 fillér előállításai áron a jelentkező vállalkozóknak kiadatni. A tervrajzok teljes példánya 15 koronáért ugyanott megszerezhető.

9. A munka az átadásakor azonnal megkezdendő és oly erővel folytatandó, hogy mindkét épület 1910. évi június hó 15-ig tető alá jusson és ugyanezen év nov. 1-éig rendeltetésüknek teljesen készen átadhatók legyenek.

10. Fenntartom magamnak azt a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhassak és az ajánlatoktól esetleg teljesen el is tekinthessek.

Budapest, 1909 november hó 27-ikén,

M. kir. belügyminiszter.

Villamos és rezoróra berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertérszabója. Azért ne vásároljon semmiféle hangszer, legyen az hegedű, Gordonka, cimbalom, orgy, zsebkézi és nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-u. 58. külön költségért díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszer javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

HIVATALOS RÉSZ.

Órsáthelyezés.

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi egri szárnyának területén a ludasi őrs. 1909 december 1-én, Karácsondra helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Birtalan József járásörmester, Székely András, Czindel Szilveszter és Szényei Károly cz. örmesterek a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó, hasznos és eredményes szolgálataikért, valamint alárendeltjeiknek helyes és czélirányos vezetéséért.

Remete Mátyás csendőr czimzetes őrsvezető a közbiztonsági szolgálat és különösen a városi szolgálatban a nyomozás terén kifejtett eredményes tevékenységeért és minden iránybani példás magatartásáért.

Rónai János örmester, úgy a közbiztonsági szolgálat terén, mint különösen szárnyirodai segédmankási minőségben huzamosabb időn át tanusított szorgalma, ügybuzgalma és minden irányu megbízatásában kifejtett fáradhatlan tevékenységeért.

Kerekes Sándor örmester, egy tolvajsözövetkezet tagjainak észszerű, leleményes, buzgó és fáradtságot nem ismerő nyomozás során eszközölt kiderítéseért, elfogásáért és a feltalált bűnjelekkel az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Ficzmayr Péter és Szabó János czimzetes örmesterek, Bíró István, Varga József, Heselbach Antal, Ligeti Alajos és Páska Ádám őrsvezetők, Pelle Pál és Borsi Lukács czimzetes őrsvezetők II-od altisztek, Heczig Tivadar, Sztójcs György, Kocsis Lázár, Csoszor József, Máthé László, Popics Ferencz, Suba Menyhért és Andrejka Mihály csendőr czimzetes őrsvezetők, Oláh György, K. Szabó István, Ogerár Péter és Tóth Kálmán János csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén az utóbbi időben kifejtett közhasznú és eredményes tevékenységükért, utóbb nevezett csendőrök ezenkívül példás magatartásúak és a lakosság számára terén is felmutatott közhasznú példaadásáért.

Simon Péter csendőr czimz. őrsvezető, Kirch Ádám csendőr és Puskás János próbacsendőr czimzetes őrsvezető, egy tolvajsözövetkezet tagjainak kiderítése, elfo-

gása és a bűnjelek biztosítása körül kifejtett eredményes közreműködésükért.

Aklán Imre őrsvezető és Tóth József II. csendőr czimzetes őrsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át teljesített buzgó és eredményes szolgálataikért.

Életmentési jutalomdíj.

A m. kir. belügyminiszter nr a folyó évi február hó 27-én kelt 133,682/V-b-908. számú rendeletével Székely Dénes, II. számú csendőrkerületbeli őrsvezetőnek 50 K életmentési jutalomdíjat adományozott.

Előléptettek:

1909 december 1-ével:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában: az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után: Takács Zeigmond, Trubinyi István, Varga János II. és Kollár Mihály II. csendőrök, *csendőr czimzetes őrsvezetők*kké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel eláttattak:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában: Szöcs L. József czimzetes őrsvezető 1909 november 13-án, Ránta Mihály csendőr czimzetes őrsvezető 1909 november 17-én.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: László Dániel czimz. örmester 1909 november 4-én, Rétyi György czimzetes örmester 1909 november 10-én, Martinovics Miklós czimzetes őrsvezető 1909 november hó 11-én, Oláh Sándor őrsvezető 1909 november hó 21-én.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában: Czibulka Pál csendőr czimzetes őrsvezető 1909. évi november 25-én.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában: Oláh József cz. örmester, Lázár Máriaival, 1909 október 16-án, Pocséron.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Sziy György cz. őrsvezető, Jagiara Rozáliával, 1909 október 31-én, Budakeszen.

Báthory Lajos örmester, Jávorka Margittal, 1909 november 14-én, Párkányban.

Szekeres István cz. örmester, Majkráb Erzsébettel, 1909 szeptember 21-én, Gödöllőn.

Borzai János cz. örmester, Lőrincz Ilonával, 1909 november 10-én, Kiskunfélegyházán.

Vas szarvascsőrű szives figyelmét felhívni gyógyszerláram alatt felsorolt és közközlési készítményeire.

Herczegnö-krém a legjobb kéz- és arczáramító kenőcs pár napi használat után szép bő, májtolt, pórszénákat elmulaszt. A barna arczbőrt hófehérré teszi. Egy doboz ára 1 K. **Herczegnö-szappan** igen finom illatu teljesen ártalmatlan szappan. Ára 1 db ára 80 fillér. **Herczegnö fogvíz** igen kellemes zamatu száj- és fogvíz. 1 pár csoppat vére egy pohár vízre, a száj és fogak ápolásához nélkülözhetetlen. Egy pár csoppat ára 70 fillér. **Herczegnö köráramító folyadék** 3 nap alatt a legdurvább ügyeket is puhává, bárszónymává teszi, a felrepedezett kezét 1-2 szeri bekentés után meggyógyítja. 1 üveg ára 80 fillér. **Haj- és bajuszfestő folyadék** Egy fejűs bajusz és haj, bajusz, vagy szakál-festőre. A megfestett haj vagy bajusz 3-4

napon át nem esik ki. **Haj- és bajuszfestő** 1 üveg ára 70 f. **Fagyhal-ssam** Egy pároszi bekentése a legfájdalmasabb fagydagasztásokat is elmulasztja. 1 üveg ára 1 K. **Csoda mell- és tüdő-tea** Köhögés, rekedtség, nehézlégzés stb. ellen. Ugy felelték, mint gyermekeknek igen ajánlható. 1 doboz ára 40 f. **Tyukaszem-irtő tapasz** Belső hatáson szer tyukaszem és borkeményesítés ellen, alkalmasan igen kényelmes, mert finom bárszónymóvegre van felkenve. 1 boríték 30 fillér. **Szabad-ságheruma szesz**, a leghevesebb szagalkosokat is azonnal megszünteti. — Őrszónymóvegre hasonló a Miraculinhoz. 1 üveg ára 70 fillér. **Szabad-ság mirgün-pasztilla** Belső hatáson szer fejfájás ellen, azonnal megszünteti bármely fájalmat. u. m. fog, fül, derék vagy láb hasogatást. 1 üveg ára 20 db 1 kor. 20 fill.

Békési Mihály cz. őrvezető, Bogár Lidiával, 1909 november 6-án, Gyomán.

Miklós András járásőrmester, Kiss Szeréna Máriával, 1909 november 6-án, Tiszafüreden.

Gáspár Gyula cz. őrmester, Vigh Juliannával, 1909 október 20-án, Jászkisén.

Joó József cz. őrvezető, Baráth Juliannával, 1909 október 16-án, Tiszaburán.

Blazsánik András cz. őrmester. Kmetz Emilia Máriával, 1909 október 23-án, Zomborban.

Petőfi Mihály cz. őrvezető, Sax Annával, 1909 október 26-án, Palánkán.

Stegeranu László csendőr cz. őrvezető, Ferenczi Francziskával, 1909 október 12-én, Zentán.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Tóth István II. cz. őrmester, Czettele Czecziliával, 1909 október 9-én, Dombón.

Kosinszky János őrvezető, Tóth Gizellával, 1909 október 17-én, Ungváron.

Farkas Gyula cz. őrmester, Kröllér Jozefával, 1909 október 5-én, Kassán.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Nagy Károly őrvezető, Neacsák Máriával, 1909 nov. 25-én, Morvamogyoródon.

Diósi Rezső csendőr cz. őrvezető, Senkár Máriával, 1909 november 7-én, Piszken.

Czmeró Frigyes cz. őrmester, Hollósy Máriával, 1909 október 25-én, Csütörtökön.

Reiber János csendőr cz. őrvezető, Aleram Emiliával, 1909 november 20-án, Szentantalon.

Fülöp Lajos csendőr cz. őrvezető, Dezse Máriával, 1909 október 20-án, Jaákon.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Karsai András őrvezető, Váradi Rozáliával, 1909 november 7-én, Öcsödön.

Fodor Bela Márton cz. őrmester, Vass Amália Francziskával, 1909 október 31-én, Csermön.

Zsula Ádám cz. őrvezető, Bilek Mária Juliannával, 1909 november 4-én, Borossebesen.

Rák Mihály csendőr cz. őrvezető, Kurta Zsuzsannával, 1909 szeptember 18-án, Szatmár-Németiben.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a losonczy kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 560 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a balassagyarmati kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi decz. hó 27-ig.

Egy hivatalozgalmi állás az esztergomi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Szabályszerű lakpénz, esetleg természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a komáromi kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi december hó 24-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a segesvári járásnál (Nagy-Küküllő vármegye). Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 240 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények a Nagy-Küküllő vármegye alispánjához 1909. évi decz. hó 20-ig.

Egy irtóki állás a gyulafehérvári kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 480 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a gyulafehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi december hó 19-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a budapesti kir. magyar tudományegyetemen. Kezdőfizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, számolás. Kérvények az egyetem rectorához 1909. évi december hó 29-ig.

Nagy tévedés azt hinni, hogy a poloskák petéikkel ki nem irtók. Mióta a Löcherer-féle Cimesin poloskairtóval történtek próbák behizonyult, hogy a Cimesin nemcsak az élő poloskákat őrli meg, de a petéik a Cimesin hatása folytán nyomban kiszáradnak a többé ki nem kelnek. A Cimesin mindenütt beszűrhető, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít, foltot nem hagy. Próbauveg fecskendővel 1 kor., Nagy üveg 2.40 fill. Ahol nem kapható, oda küld Löcherer Gyula gyógyszerész Bártfára.

„Romiletti“

:: BIZTONSÁGI ÖNBOROTVÁLÓ KÉSZÜLÉK. ::

Sérülés kizárva. Fertőzéstől megóv. Egyszerű kezelés. 2 perc alatt megborotválkozhat minden gyakorlat nélkül. vonaton, kocsin, éjjel, nappal.

Ára 21 korona.

3 koronás bavi részletekben is törleszthető.

Csendőröknek és hadseregnek 10 % engedmény.

KENNEDI J.
Budapest, VI.,
Andrássy-ut 50

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Jövő évre szóló fali és előjegyzési naptáraink megjelentek, azokat minden rendelőknek díjtalanul fogjuk megküldeni a rendelések beérkezése sorrendjében.